

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa I. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. obecnie I. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. w likwidacji przeciwko V. F.

o zapłatę

oraz sprawy z powództwa E. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. obecnie E. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością W. w likwidacji przeciwko "N." Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 czerwca 2016 r.,

na skutek skarg kasacyjnych strony pozwanej "N." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. i pozwanego V. F. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 2 lipca 2015 r.,

- 1) odmawia przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania,**
- 2) zasądza od każdego z pozwanych na rzecz powódek kwoty po 3600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu – w interesie publicznym – ujednolicenie

orzecnictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Pozwani V. F. oraz N. spółka z o.o. wnieśli skargi kasacyjne od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 2 lipca 2015 r., oddalającego ich apelacje od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie z powództwa I. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz E. Spółki z o.o. o zapłatę.

We wnioskach o przyjęcie obu skarg kasacyjnych do rozpoznania wskazano występowanie tego samego istotnego zagadnienia prawnego wymagającego rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, a mianowicie „wskazania momentu powstania po stronie podmiotu, który uzyskał korzyść w postaci zaliczki wynikającej z umowy przedwstępnej, powinności liczenia się z obowiązkiem jej zwrotu (art. 410 w zw. z art. 409 oraz 405 k.c.), który to moment następuje albo już w chwili uzyskania korzyści, nawet w okolicznościach, których obiektywna ocena prowadzi do wniosku, że prawidłowe wykonanie przez wzbogaconego zobowiązań wynikających z umowy przedwstępnej doprowadzi do zawarcia umowy przyrzeczonej, albo dopiero na

etapie, kiedy obiektywna ocena wykonywania umowy przedwstępnej prowadzi do wniosku, że umowa przyrzeczona nie zostanie zawarta.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że jeżeli skarżący, jako okoliczność uzasadniającą wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien nie tylko to zagadnienie przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, a także przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, ale ponadto wykazać, że jest to zagadnienie nowe, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 3 października 2002 r., II CKN 447/01, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 28 czerwca 2008 r., III CSK 99/08, nie publ.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, niepubl.).

Analiza skarg kasacyjnych wskazuje, że skarżący nie wykazali występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Przedstawiona problematyka była już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego i to wprost na tle zawarcia umowy przedwstępnej, wpłacenia zaliczki i konieczności jej zwrotu jako świadczenia nienależnego w związku z niedojściem do zawarcia umowy przyrzeczonej (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2004 r., I CK 129/03, i z dnia 25 marca 2004 r., II CK 116/03 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2007 r., III CZP 3/07, OSNC 2008/2/15). Przyjmuje się w nich jednolicie, że w tego rodzaju przypadkach świadczenie staje się wprawdzie nienależne dopiero z chwilą, w której ostatecznie okaże się, że zamierzony jego cel nie został osiągnięty, ale wzbogacony powinien się liczyć z obowiązkiem jego zwrotu już od chwili, w której je otrzymał. Przemawia za tym specyfika tego rodzaju świadczeń nienależnych. Ten, kto otrzymał takie świadczenie, wie, że zobowiązanie, do którego wykonania ono zmierza, jeszcze nie powstało. Skarga

kasacyjna nie zawiera dostatecznych argumentów, które uzasadniałyby potrzebę ponownego zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzi wskazana przez skarżących przesłanka opisana w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. ani brana pod rozagę z urzędu nieważność postępowania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 6 pkt 7 § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. 2013 r., poz. 461 ze zm.).

kc

aj